

Република България

Проект

Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г.

По-добра наука за по-добра България

Структура

Преамбюл

Анализ на състоянието на научно-изследователската дейност

Визия и цели

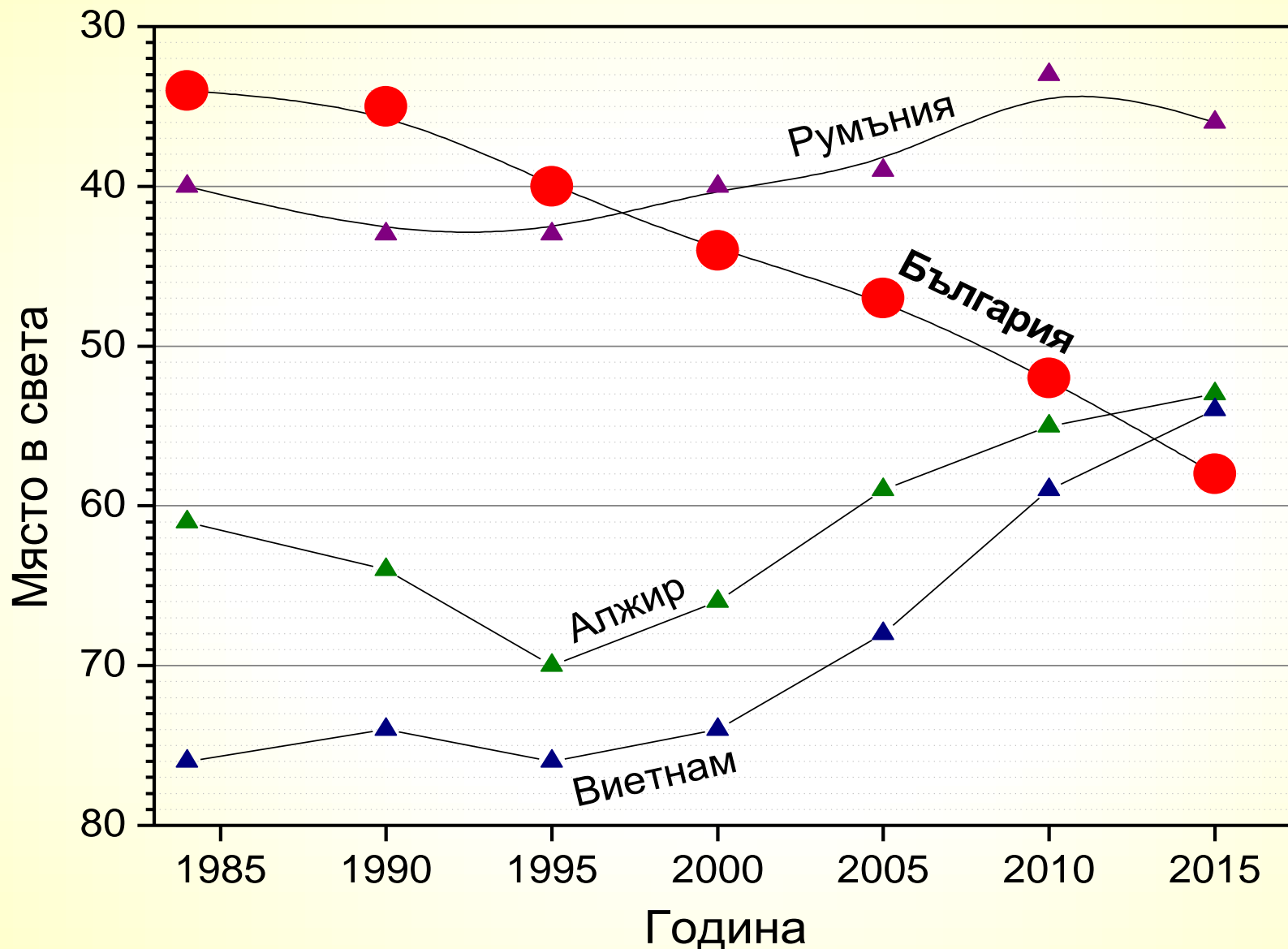

Политики, дейности и инструменти

Организация и контрол

Анализ на състоянието на научноизследователската дейност

Ръст/спад на научните резултати

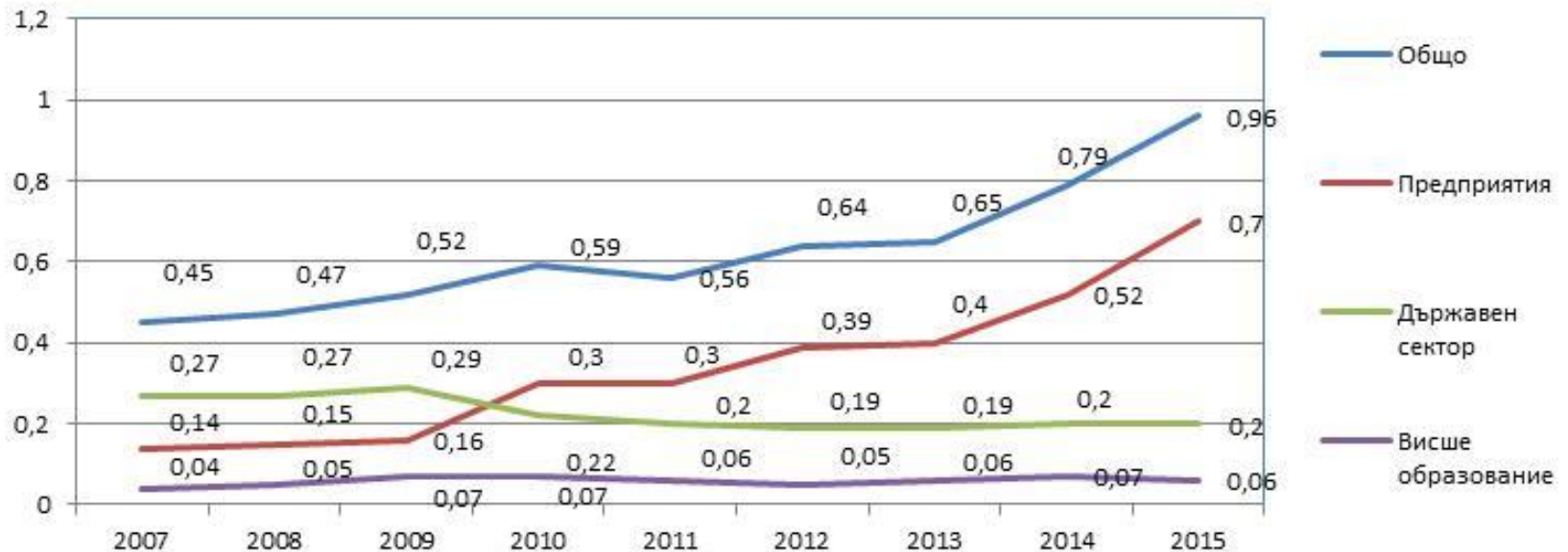

Класация според научните резултати 2015 г.

1. USA	40. Romania	50. Colombia
2. China	41. Argentina	51. Slovakia
3. UK	42. Pakistan	52. Slovenia
4. Germany	43. Chile	53. Vietnam
5. Japan	44. Thailand	54. Croatia
6. France	45. Hungary	55. Algeria
7. Italy	46. Serbia	56. Nigeria
8. Canada	47. Tunisia	57. Un. Arab Emir.
9. Australia	48. Ukraine	58. Bulgaria
10. India	49. Indonesia	59. Qatar

Анализ на слабостите - финансиране

Разходи за НИРД в България по сектори (% от БВП)

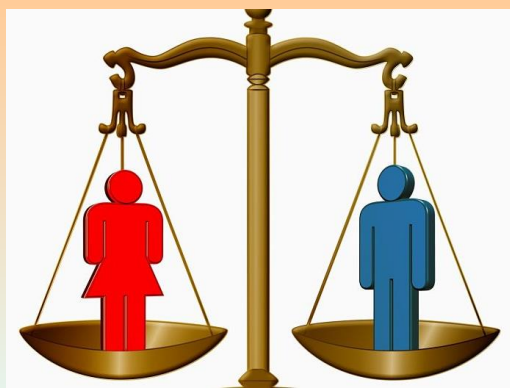

**Недофинансиране и неефективно
разпределяне**

Анализ на слабостите – нормативна уредба и др.

- Не се прилага система за оценка на научната дейност на институциите.
- Финансирането не е свързано с реалните научни резултати.
- Липса на единни национални критерии за кариерно израстване.
- Недостатъчно развита високотехнологична индустрия.
- Демографски срив и изтичане на мозъци.

Силни страни

Разпределение на учените по възрастови групи и пол

Възрастови групи	Мъже	Жени	Общо	%
до 34 г.	1 238	1 434	2 672	21 %
35 – 44 г.	1 441	2 034	3 475	27 %
45 – 54 г.	1 339	1 582	2 921	23 %
55 – 64 г.	1 516	1 493	3 009	24 %
65 г. и повече	423	232	655	5 %
Общо	5 957	6 775	12 732	
%	47 %	53 %		

Изводи:

- **Устойчиво изоставане на страната в научното развитие.**
- **Това е една от причините за изоставането на България в областта на иновациите и високотехнологичната индустрия, а оттам и в приходите и качеството на живот на гражданите.**
- **Ново отлагане на вземането на спешни мерки крие риск от трайно изоставане на България както по икономически показатели, така и по качество на живот.**

Визия и цели на стратегията

Основна цел на стратегията е чрез мащабно, бързо и дългосрочно развитие на системата на научни изследвания България да се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии, да се възстанови и издигне международният ѝ авторитет в областта на науката, да се задържат и привлекат талантливи учени в България и като краен резултат да се постигнат дългосрочен икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот.

Етапи

1. Етап на възстановяване (2017 – 2022 г.)

Въвеждане на основните механизми и дейности, осигуряващи възстановяване и модернизация на системата за научни изследвания.

2. Етап на ускорено развитие (2023 – 2026 г.)

Ускорено развитие на научните изследвания, позволяващо доближаване до средно европейско ниво.

3. Етап на научни изследвания на световно ниво (2027–2030 г.).

На основата на успешното изпълнение на предните два етапа третият етап ще гарантира устойчиво и балансирано развитие на научните изследвания и издигането им на световно ниво.

ПОЛИТИКИ

Адекватно и ефективно финансиране

Повишаване на публичното финансиране на научноизследователската дейност

Година	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
% от БВП	0.38	0.45	0.50	0.60	0.70	0.80	0.90	1.00

Очаква се нарастването на публичното финансиране да има ускоряващ ефект и върху **частното финансиране** до достигане на стойности от 1.5% през 2020 г. и 2.0% от БВП през 2025 г.

Необходимите нормативни промени

Синхронизирани изменения в нормативните актове, свързани с изпълнението на стратегията

Въвеждане на минимални национални критерии за академичните длъжности и научните степени, както и гарантиране на минимално заплащане за всяка длъжност.

Реформиране на управленските и административни структури, свързани с научните изследвания

Преструктуриране на Фонд „Научни изследвания“ и създаване на Изпълнителна агенция за наука (ИАН)

Развитие на човешкия потенциал

Въвеждане на единни минимални национални критерии за научни степени и академични длъжности по отделните научни области.

Периодично атестиране на научните организации и висши училища, съобразено със спецификата на отделните науки, както и периодично атестиране на учените.

Повишаване квалификацията на учените в научните организации и висшите училища.

Развитие на човешкия потенциал

Въвеждане на система за диференцирано заплащане на учените, включваща два компонента:

(1) основна работна заплата - с фиксиран размер за отделните научни длъжности, и

(2) допълнително материално стимулиране, обвързано с конкретни научни резултати.

Значително разширяване на докторантурата като първа стъпка в научната кариера.

Привличане на повече млади хора от страната и чужбина към докторантура и постдокторантура.

Развитие на съвременна научна инфраструктура

Създаване и развитие на Центрове за върхови постижения, Центрове за компетентност, Регионални научни центрове.

Реализиране на националната пътна карта за научна инфраструктура и активно участие в Европейската карта за научна инфраструктура.

Проектиране на научно-иновационни комплекси като водещи регионални центрове на световно ниво.

Развитие на фундаментални научни изследвания и насърчаване на върхови научни постижения

Въвеждане на временна програма за насърчаване на публикуването в авторитетни международни списания с импакт фактор/ранг и повишаване на видимостта на публикуваните резултати.

Насърчаване на научни трудове, свързани с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение.

Разширяване на проектното и програмно финансиране на научните изследвания.

Стимулиране на приложни научни изследвания

Подобряване на нормативната база за провеждане на приложни научни изследвания.

Въвеждане на специфични програми за провеждане на приложни научни изследвания.

Подобряване на нормативна база за стимулиране на частни инвестиции в научните изследвания и въвеждане на механизми за научни изследвания по проблеми на индустрията.

Интеграция в ЕИП и разширяване на международното научно сътрудничество

Подпомагане на учените за участие в европейските научни програми.

Разширяване на участието в двустранно и международно научно сътрудничество.

Въвеждане на контрол върху спазването на принципите на научната етика на основата на Европейска харта на учения и Етичния кодекс на учения

Интензифициране на връзките с българската научна диаспора.

Контрол по изпълнението на стратегията

Народно събрание на Р България

Международен контролен съвет:

- Разглежда проектите на документи и дава препоръки на Министерския съвет;
- Разглежда отчетите за изпълнение на отделните етапи на стратегията и изготвя становище по тях, които представя на Народното събрание и на министър-председателя;
- Изпраща становищата по отчетите на Министерския съвет до ресорните дирекции на ЕК и ги публикува.

България през 2040 г.

или

Изборът е днес !